

Şu gazete üns beriň

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 23 января, 2025

Şu gazete üns beriň ŞU GAZETE ÜNS BERIÑ

2016-njy ýyl.

Baş redaksiýasy Londonda ýerleşýän **«Asharq al-Awsat»** gazeti şu habary ýazdy:

«Bütindünýä Saglygy goraýış guramasynyň berýän maglumatyna görä, Kerbela zyýarata gidýän eýranly ärsiz aýal-gyzlaryň 169-sy göwreli bolup dolanýar!»

Habara ynansaň, shaýylar zyýarata gidýärkälerem ahlaksız gatnaşyklara girmekden gaýtmaýarlarмыş!

Bütindünýä Saglygy goraýış guramasy bu habary dessine ýalana çykaryp, gazetiň üstünden şikaýat etdi.

Eýran respublikasy habary ýazgardy...

Çünkü habar düýbünden ýalandı!..

Ine, ýene hut şol «Asharq al Awsat» gazetiniň beren soňky habary Türkiýeni sarsdyrdы:

– *Oppozisiýa ýakyn durýan Siriýanyň adam hukuklaryna gözegçilik öýünden alynan maglumata görä, ABŞ Haseke etrabynyň Aýn-Diwar diýen ýerinde uly harby baza gurýar...*

– *Şol maksat bilen Siriýanyň bu sebitine Yrakdan elli sany uly ýük awtoulagynda (TIR-lerde) harby serişdeler daşaldы...*

Bu habar Türkiýede uly gowur turuzdy. Çünkü Aýn-Diwar Siriýanyň demirgazyk-gündogarynda, Türkiye bilen Yragyň çäkleriniň kesişyän ýerinde, Şyrnagyň Jizre posýologyna birnäçe ýüz metr uzaklygyndady. Özem ol ýer PKK-PÝD-niň gözegçiligindedi.

Gazetiň beren habarynyň üstünde teleýaýlymlaryň syýasy gepleşiklerinde-de uzak jedel edildi.

Meniň geň galan zadym şu boldy: hiç kim bu gazetiň üstünde durup geçmedi! «Asharq al Awsat» gazetini ýakyndan tanamazdan bu habaryň dogrudygyny anyklamak kyn...

* * *

«Asharq Al-Awsat»...

«**Ýakyn Gündogar**» manysyny berýän we merkezi Londonda ýerleşýän, arap dilinde çykýan halkara gündelik gazet. 1978-nji ýyldan bäri dört yklymda we on iki şäherde çap edilýär.

Gazet **Saud Arabystanyň Riýad merkezli Ylmy-barlaglar we söwda topary** (Saudi Research and Marketing Group/ SRMG) tarapyndan çykarylýar. («**Arab News**», «**Al Majalla**» ýa-da ýurdumyzdaky «**Independent Türkçe**» şu toparyň garamagynadadyr. Özem bu gazetiň türk dilinde **“Şarkul Avsat”** diýen internet-habarlar saýty hem bar.)

Saud kontrrazwedkasynyň (GID) düýbuni tutujy önki başlygy **Kemal Edhem** bu şereketiň ilkinji paýdarlaryndan biridi.

Şereket saud patyşasy Selman bin Abdyleziz bilenem ýakyn gatnaşykdady. Şonuň üçinem Ahmet bin Selman (1989- 2002), Faýsal bin Selman (2002-2013), Türki bin Selman (2013-2014) we onuň wezipesinden el çekmegi bilen gazetiň dolandyrys toparynyň başlyklygyna Bedir bin Abdylla Al Saud bellendi.

Gepiň keltesi, gazet – saudlaryň şa maşgalasynyň metbugat organy.

Gazetiň işe başlan 1978-nji ýylynda Müsür-Ysraýylyň arasında baglaşylan «**Camp David**» ylalaşygyna gabatlaşmagam töötänlik däldi. Gazet Enwer Sedatyň garşysyna meçew beriji çykyşlary etdi!

Gazet Eýrandyr Ýakyn Gündogar ýurtlary hakynda elmydama birtaraplaýyn habarlary berip geldi we häzirem şeýleligine galýar...

Gepi uzadyp durjak däl. Olaryň beren ýalan-ýaşryk habarlaryny jemlesek, bir uly kitap bolar.

Gelelin, gazetiň araçägimizde gurulýar diýlen amerikan harby bazasy baradaky habaryna...

■ GAZETIŇ DÜÝP MAKSADY – TÜRKIÝÄ MEÇEW BERMEK

Diňe saudlaryň «**Asharq Al-Awsat**» gazeti däl. Saudlaryň «**Arab News**»-i hem şuňa meñzeş habary ýaýratdy.

Geliň, onda şu soragy orta atalyň:

Saud metbugat serişdeleriniň berýän habarlaryna näderejede ynanyň bolar?

Saud metbugat serişdeleri ABŞ-nyň idin bermedik habaryny çap edip bilyärlermi beri?

Bu habary nämükçin çap etdiler? Maksatlary näme?

Meselem... AKP häkimiýetiniň Jo Baýdeniň hökümetine garşıy ýumşama signallaryny berip başlanyna görübilezlik edýän saud gazeti «harby baza habaryny» orta atyp, Türkiye bilen ABŞ-nyň arasyň bozmaga synanyşýarmy? Bar bolan ýaralarymyzy gaşap ganatjak bolýarmy?

Seretseňizläň: saud çeşmeli habara garaşyp duran ýaly Türkiyede bırgiden gatlak dessine uly gowur turzup, «harby baza gurulmagyna» prowokasion ädim hökmünde baha berdi.

«*Derhal taýýarlyk görülmelidir!*»

«*Türkiyäniň eli-aýagy baglanýar.*»

Bildirilýän protestler, elbetde, dogry. Emma meniň aňymda hemise «saud habaryna ynanmak mümkünmi?» diýen sorag bar?

Galyberse-de... Saud Arabystany-Türkiye gatnaşyklarynyň soňky döwürde näderejede ýaramazlaşandygyny ýazyp oturmagyň geregi ýok hasaplaýaryn. Mysal üçin...

Geçen ýyl saud hökümeti türk harytlaryna garşıy embargo kararyny-gadagançylygyny girizdi. Hawa...

Saud mediýasy «Türkiyede 1006 sany saud raýaty dereksiz ýitdi we näme bolandyklary belli däl» diýen ýaly ýalan habarlary ýaýradyp geldiler, häzirem şeýle! Olaryň düýp maksady arap turistleriniň Türkiyä gelmegine päsgelçilik döretmek!

Şular ýaly betpygyl propoganda ýöredýän saud habar beris serişdeleriniň berýän habarlaryna näderejede ynanyň bolarka? Žurnalist Jemal Kaşykçyny zalymlarça öldüren despotik-diýdimzor hökümetiň gürrüñini edýäris.

Men hemise şü tetelli gazetlere şübhe bilen garaýaryn. Olaryň berýän habarlarynyň astynda nämeleriniň ýatandygyna kelle döwýärin...

Meselem... ABŞ-nyň PKK/PÝD-ä iberen ýaraglary barada gürrün gidip durka, janly-jemendäniň ünsi birdenkä «harby baza barýan ýaraglara» gönükdı duruberdi!

Bular ýaly oýunlara-gara propogandalara aldanmazlyk lazıym,

eserdeň bolmak lazym.

Ünsli we sowukganly bolmak öz peýdamyza...

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 24.02.2021 ý. Publisistika